

KOSOVA BAĞIMSIZ MI?

Kosova geçtiğimiz günlerde bağımsızlığını ilan etti. Bağımsızlık bir ulus ve halk için kendi kaderini kendi eline alması, bu ulus üzerinde yabancı güçlerin söz sahibi olmaması anlamına geliyor. Ulus artık geleceğine kendisi karar verecek, bu kararında kendi halkının iradesi temel etken olacaktır. Soruna bu açıdan bakınca, Kosova'nın bağımsızlığı sorunu nasıl gözüküyor? Başka bir ifade ile Kosova gerçekten bağımsız mı? Eğer bağımsızsa, bağımsızlık ilanı kutlanırken sallanan amerikan bayrakları gerçekte neyi ifade ediyor? Sadece bu örneğin de ortaya koyduğu gibi, sorun basitçe ele alınabilecek ve kolayca karar verilebilecek bir sorun değil.

Hatırlanacağı üzere Kosova'ya ya da daha doğru bir ifade ile eski Yugoslavya'ya Nato müdahalesi 24 Mart 1999'da başlamış, müdahalenin başlamasının ardından, BM Güvenlik Konseyi, 26 Mart'ta yaptığı toplantıda, NATO müdahalesini kınayan bir karar tasarısını 3'e karşı 12 oyla reddetmiş, böylece BM müdahale karşısında sessiz kalmayı tercih ettiğini ortaya koymuştur. Bu durum da açıkça göstermiştir ki, aslında Nato'nun Kosova'ya müdahalesi, "uluslararası hukuk" adı verilen geçerli uluslararası yasaların ihlali anlamına gelmektedir. Nato'nun müdahale etmesinin nedeni ise "iç karışıklık ve sırlar tarafın gerçekleştirildiği belirtilen soykırım" iddialarıdır.

Kuşkusuz halkların, özellikle de ortak geçmişleri varsa barış içerisinde bir arada yaşamaları tercih edilmesi gereken bir durumdur. Soykırım vb. gibi uygulamalar kabul edilemez. Eğer Sırbistan'ı yönetenler şovenist uygulamalara girişmeseler, sorun bugünkü boyutlara ulaşmayabilirdi. Ancak hatırlatmakta yarar var ki, sırların uzun süre en yakın dostları batılı büyük devletler olmuş, onlar eski Yugoslav yönetimini kayıtsız şartsız desteklemişlerdir. Ancak Doğu Bloku'nun yıkılması uluslararası durumu kökten değiştirmiş, eski dostlar parçalanma hükmünü uygulayan cellatlara dönüşmüşlerdir.

Şimdi görüne tablo ise şudur; Kosova sorunda ABD ve Rusya'nın açıkça karşı saflarda yer almışlardır. ABD Yönetimi Kosova'nın bağımsızlığını tanıdı. Avrupa Birliği'nin Fransa, Almanya'nın da aralarında bulunduğu bazı ülkeleri bağımsız Kosova'yı tanıdılar. Ama aralarında İspanya ve Yunanistan'ında olduğu bazı AB ülkeleri bu bağımsızlığı tanımadılar ve tanımayacaklarını açıkladılar. Balkanlarda Slav halklarının ağabeyi rolünü üstlenen Rusya ve onun lideri Putin ise Kosova'nın bağımsızlığını tanımadı ve gerekirse "güç kullanma" tehdidini savurdu. Kosova'nın bağımsızlığının tanınması durumunda Rusya'nın bu meseleyi Gürcistan, Abhazya ve Güney Osetya sorunda kullanacağını açıkça ilan etti.

Bu kısa hatırlatmanın da gösterdiği gibi Kosova sorunu basitçe bir halkın bağımsızlığı sorunu olmanın ötesinde anlamlar taşıyor. Özellikle eski Yugoslavya'nın parçalanma süreci göz önüne alındığında bu sorun daha bir anlaşılır oluyor. Hatırlanacağı gibi yugoslavya'dan ilk ayrılan ülkeler Hırvatistan ve Slovenya olmuştur. Bu ülkeler üzerindeki alman hegemonyası ise kimse için sır değildir. Eski Yugoslavya toprakları kanlı çatışmalara sahne olmuş, bu topraklar üzerinde Batılı büyük devletler koparabildiklerini koparıp alma politikası gütmüşlerdir. Halkları birbiri ile çatıştırmak ve sonradan üzerlerinde hegemonya kurmak emperyalist ülkelerin sıkça başvurduğu, çok iyi bilinen bir taktikleridir. Kosova'nın bağımsızlığı sorunu da bu genel gelişmelerde ayrı düşünülemez. Bu açıdan bakıldığında Hırvatistan'ın, Slovenya'nın bağımsızlığı uluslararası hukuk ve ilişkiler ağısından ne kadar meşru ve yasal ise, Kosova'nın bağımsızlığı da o kadar haklı ve meşrudur.

Bugünlerde AB Kosova'ya polis göçü görevi yapacak birlikler gönderecek. Bunun anlamı AB'nin belli başlı büyük ülkelerinin –Almanya, Fransa vb- Kosova üzerinde sınırsız söz sahibi olmasıdır. ABD'de zaten işin içindedir. Bu devletlerin Kosova halkının bağımsızlığına saygı göstereceklerini, bu halkın kendi bağımsız ekonomilerini kurmasına yardım edeceklerini beklemek hayaldir. Kosova zengin yeraltı kaynaklarına sahiptir ve daha şimdiden bunların nasıl paylaşılacağına kavgası verilmektedir.

Bütün bunları dikkate aldığımızda görünen tablo şudur; Kosova şimdi kağıt üzerinde bağımsızdır. Ama bu bağımsızlık, Kosova üzerinde hak iddia eden büyük devletler tarafından sınırlandırılmıştır ve Kosova halkının kendi ayakları üzerinde dikilmesi engellenmiştir. Bu bağımsızlığın Kosova halkı için belki bir faydası şu olabilir; Kosova halkı bağımsız olmanın öyle kolay olmadığını, bağımsızlığını ve özgürlüğünü kısıtlayan tehlikenin batılı dostları eliyle geldiğini kendi acı tecrübesi ile anlayacaktır. Süreç oldukça karmaşıktır ve bu arada Kosova halkının gerçekten bağımsızlık bilincine erişmesi de olanaklı olabilir. Tecrübe pahalı da olsa, bir halkın bu acı tecrübeden geçmesi bazen kaçınılmaz olmaktadır. Kosova halkının da bağımsız ve onurlu halklar arasında yerini almasını temenni ediyoruz.

